

ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΑΤΤΙΚΗ

ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΤΙΝΟΣ ΕΝ ΔΗΛΩΙ

Α'

- ... επο ε. τ ξ; υλ; ... σαιηρ καικισηρ. ει Λ. και τᾶλλ-
α] ποιήσει κατὰ ταύτᾳ τοῖς Ι. ν. νοιωσιδο Ι. εκτων Λ. Ι ἐν Δήλῳ [π-
άντας τοὺς λίθους ἐπειδὴ [ν δοκι]μασθῶσιν παραλαβὼν τοὺς στύ[λ]ο[υ]ς Ο. ΙΛ. νους ΗΚΙΠΕΙ. ε. ... ΛΛΙ
ει κατὰ κίονα [αὐτ]ὸς αὐτῶι κα... Ι λιθίνῃ ΟΤΟΓΟΛΛΝΕΙ δὲ / καὶ τοὺς κίονας καὶ τῶν ξΙ. πο-
- 5 λιστωι ὁ μὴ ἔλατ[τ]ον πέν[θ'] ἡμιποδίων κύκλῳ ἅπαντα καὶ καθ'ΙΕ. ΕΙΣΒΕΡΥ... οἰως πανταχῇ· τετράναι δὲ καὶ το[ῖς]
εμπολίοις καὶ μολυβδοχοῇσα[ι] ὥς ἂν ὁ ἀρχιτέκτων κελεύ[η] καὶ ἀποδώσ[ει] ἐστ[η]κότας ὀρθο[ύ]ς καὶ ὑγίει[ς] καὶ ἴσου-
ς ἀλλήλοις κατὰ κεφαλὴν καὶ ὀρθοὺς πρὸς τ[ῶ]ν διαθήτην πανταχῇ· θήσει δὲ [... ὀρ;]θοὺς πάντας. τοῦ ὑπ-
αρχιτέκτονος· ἐπειδὴν δὲ συ[γ]κείμενα εἰ πάντα καὶ μεταξὺ τι Ο Ε Μ [..... π]αρέξ-
ει δὲ αὐτὸς [α]ὐτῶι ὁ μισθωσά[με]νος τὸ ἔρ[γ]ον πάντα ὅσων ἂν δέηται πρὸς τ[ὸ] ἔ[ρ]γον. Λ Ι μο-
- 10 λυβδου· τοῦ δὲ παραδείγματος τοῦ πεποιημένου Ο Υ ἐ[π]ικράνου ἔσ[τ]αι μ.;]ισ[θ]ω[τ]ή[ς];] τοῦ [ἀρ]γυρίου
ὅσου ἅμ. μισθωθῇ τὸ ἔργον [ν] ὅ[τ]ι; ἂν τᾶξαι ὁ ἀρχιτέκτων· κομῇ δὲ καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἐπικράνου
εἰς Δήλον ὁ μισθωσάμενος τὸ ἔργον τέ[λ]εσι τοῖς αὐτοῦ ὑγίει[ς] καὶ θήσε[ι] καθάπερ περὶ τῶν ἄλλων γέ-
γραπται· παραλαβὼν [ν] ὑ[γ]ίει[ς] Ἀθήνησι τῶι τε ὑπαρ[χ]ιτέκτονι συντελείεις τὸμ. μισ[θ]ὸν ἀ[π]ὸ τῆς ἡμ[ε]ρά-
ς ἧς ἂν ἄρξηται ἐν Δήλῳ ἐρ[γά]ζεσθαι ἕως ἂν ἐπιτελέσῃ τὸ ἔργον ὃ ἂν ᾗ [μεμ]ισθωμ[έν]ος
- 15 Ιου ἀργυρίου καθάπερ τοῖς τοὺς ὀρθοστάτας μεμισθωμένοις ἐν ταῖς συ[γ]γραφαῖς γέγραπται· ταῦ-
τα δὲ ποιήσας ἅπαντα δόκιμα κατὰ τὴν συγγραφὴν ἀποδ[ε]ῖξάτω τοῖς ναοποιοῖς καὶ τῶι ἀρχι[τέκ]τον-
ι ὁ μισθωσάμενος τὸ ἔργον τέλος εἶ[ς]οντα ὁκτῶ μηνῶν ἀπὸ τοῦ χρόνου οὗ ἅμ. μισθώ[σ]ηται· τοῦ[ς] ἐγγυητ-
ὰς καθιστάναι κατὰ Χ· ἀξιοχρεως· ἐὰν δὲ μὴ ποιήσῃ ἐν τῶι χρόνῳ δόκιμα κατὰ τὴν συγγραφὴν, ἀ-
ποτινέτω Δ· δραχμὰς τῆς ἡμέρας ἐκά[σ]της [ἑ]ως [ἂ]ν ποιήσῃ δόκιμα κατὰ τὴν συγγραφ[ή]ν· εἰσπ[ρα]ττ[έ]ο-
- 20 ντων δὲ αὐτῶν καὶ το[ῖς] ἐγγυητὰς οἱ ναοποιοὶ τ[οῦ]το [τὸ] ἀργύριον καὶ [τ]ᾶλλα ποιοούντων καθάπερ το-
ῖς ἄλλοις μισθωταῖς καὶ ἐγγυηταῖς τῶν ἔργων [ἐν] τῇ συγγραφ[ῇ] γ[ε]γραπ[τ]αι· τοῦ δὲ ἀργυρίου λή-
ψεται τὸ μὲν ἡμ[ε]ρῶν ἐπειδὴν τοὺς ἐγγυητ[ὰς] καὶ κατ[α]στήσῃ, τ[οῦ] δὲ λοιποῦ τὸ ἡμισυ ἐπειδὴν ἐξεργασ-
μένα ᾗ τῶν ἔργων τὰ ἡμ[ε]ρῶν, τ[ὸ] δὲ λοιπὸν ἐπειδὴν πάντα τ[έ]λος [ἔ]χον[τα]. ἐὰν [δέ] τι ἀντιλέγ[ω]σ-
ιν; οἱ μεμισθωμένοι πρὸς [ἀ]λλήλ[ο]υς περὶ τ[ῶν] ἔργων Α. Ι Λου
- 25 ἀργυρίου μισθωμάτων τῶμ.; μισθωθ[έ]ντων; Σ;
... ἀνηλωμένα : XXXXΓΓΗΗΗΗΔΔΠ· . Σ. . ΕΥΣΤ. Σ. ὦν[..... ἐπὶ τῇ;] Αἰ[γ]ηίδο-
ς δευτέρως πρυτανείας κυρωτῆς Ε . τω υτω. Βοηδρομ-
ιῶνος τρίτῃ ἰσταμένου δικαστη[ρ]ιο ο ν : Λ. [πάν]Τ; ας; ΠΗΠΔΠΠ
τὸν λίθον ἕκαστον : δρ : κεφάλαιον ἀργυ[ρ]ίου τῶν λίθων τ[οῦ]τω[ν];]μισθωτῆς Κ-
- 30 ἄνων Διονυσόδωρου Θεσπιεύς· ἐγγυητ[αῖ]]οκράτου Γ Η ημος Πίστωνος Ἀ-
θμονεύς, Πυργίων Γναθίου Ἀφ[ι]δναῖος[ς] Οἶνοστράτου . . Α. Ε Θουκυδίδης Ἀλκισ-
θένους Ἀφιδναῖος· μετρΩ; Ω δε : λίθους : Π Ι : μήκος τεττάρωμ. ποδῶν καὶ πέντε
δακτύλων, πλάτος τεττάρωμ. ποδῶν καὶ ἡμιποδίου : ἐτέρους : Π Ι : μήκος τεττάρωμ. ποδῶν καὶ ἡμι-
ποδίου, πλάτος τεττάρωμ. ποδῶν καὶ πέντε δακτύλων : ἐτέρους : Δ Π Ι : μήκος τεττάρωμ. ποδῶν, πλάτ-
- 35 ος τριῶν ποδῶν : ἐτέρους : Π Ι Ι Ι : μήκος τεττάρωμ. ποδῶν καὶ πέντε δακτύλων, πλάτος δυοῦμ. ποδο-

ἐν καὶ τριῶν δακτύλων : ἐτέρους : Π Ι Ι [Ι] : μῆκος τεττάρωμ. ποδῶν , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ τριῶν
 δακτύλων : ἐτέρους : Π Ι Ι Ι : μῆκος τεττάρωμ. ποδῶν καὶ παλαστῆς , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ τριῶ-
 ν δακτύλων : ἐτέρους : Π Ι Ι Ι : μῆκος τεττάρωμ. ποδῶν καὶ πέντε δακτύλων , πλάτος τριῶμ. ποδῶν : ἐτ-
 έρους : . Ι Ι Ι : μῆκος τριῶμ. ποδῶν καὶ δέκα δακτύλων , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ τ[ρ]ῶν δ[ακ]τύλ-
 40 ων ἐτέρους : Π Ι Ι Ι : μῆκος τριῶμ. ποδῶν καὶ τριῶμ. παλαστῶν , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ τριῶν δακτ-
 ύλων : ἐτέρους : Ι Ι Ι : μῆκο[ς] τριῶμ. ποδῶν καὶ δακτύλου , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων·
 ἐτέρους : [Δ;] : μῆκος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν· ἐτέρους : Γ : μῆκος δυ-
 οῖμ. ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν· ἐτέρους : Δ Π Ι Ι Ι : μῆκος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ
 τριῶν παλαστῶν , πλ[ά]το[ς] δυοῖμ. ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων : ἐτέρο[υς] : Ι Ι Ι Ι : μῆκος πένθ' ἡμιποδι-
 45 ων καὶ δακτύλου , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ τριῶν δακ[τ]ύλων : ἐτέρο[υς] : Ι Ι Ι Ι : μῆκος τριῶμ. ποδῶν κα-
 ι ἑννέα δακτύλων , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων : ἐτέρους : Δ : μῆκος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ
 τριῶν δακτύλων , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ δυοῖν δακτύλων : ἐτέρους : Π Ι Ι Ι : μῆκος τριῶμ. ποδῶν κα-
 αὶ] δακτύλου· πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν· ἐτέρους : Δ Π Ι Ι [Ι] : μῆκος τριῶμ. ποδῶν , [πλά]τος δυοῖμ. ποδοῖν· [έ]τ-
 έρους : Δ Δ Δ Ι : μῆκος τριῶμ. ποδῶν κα[ι] ἐξ δακτύλων : πλάτος δυοῖν ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων· ἐτέρ-
 50 ους : Η Η Η Η Π Δ Δ Ι Ι : μῆκος τριῶμ. ποδῶν , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ τριῶν δακτύλων· πάχος οὔτοι ἅπαν-
 τες ποδιαῖοι : ἐτέρους : Γ : μῆκο[ς] πέντε ποδῶν καὶ τριῶν παλαστῶν , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ τρι-
 ῶν παλαστῶν καὶ δυοῖν δακτύλων· ἐτέρους : Ι Ι [Ι] : μῆκος τεττάρωμ. ποδῶν καὶ τριῶμ. παλ[αστῶν κα]ι δ-
 ακτύλου , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ τριῶν παλαστῶν καὶ δυοῖν δακτύλων : ἐτέρους : Ι Ι Ι Ι : μῆκο[ς] δυοῖμ. πο-
 δοῖν καὶ τριῶν παλαστῶν καὶ τριῶν δακτύλων , πλάτος δυοῖμ. ποδοῖν καὶ τριῶν παλαστῶν [κα]ι δυο-
 55 ῖν [δ]ακτύλων : πάχος οὔτοι ἅπαντες ποδιαῖοι καὶ δυοῖν δακτύλων : ἐτέρους : Π Ι : μῆκος ὀκτώ π-
 οδῶν κα[ι] δέκα δακτ[ύλ]ων , πλάτος παλαστῶν ἑννέα καὶ δακτύλων δυοῖν , π[ά]χος [δυο]ῖμ. ποδοῖν κα[ι] δυ-
 οῖν [δ]ακτύλων συγγ. Ι καθὼς ἐμισθώθησαν τούτους . ε . ε μισθω . . . Ε Ν Ο
 ς : Μ Π Α : Λ Ι ἐπὶ θαλαττ Ι ἐπὶ τῷ γώματι μὴ πλέον Λ

B'

[illegible]

	κ]ος	ω[ν] ποδῶν καὶ τρ-
20	ῶν παλαστ[ῶν	πάχος οὐτ]οι ἀπαντε-
	ς ποδιαι[οι	[π]ο;[δ]ῶν, π-
	λάτος πε[ν]θ' ἡμιποδίων	πλά]τος πένθ' ἡμ-
	ιποδίων [.	ἡμιπ]οδίων καὶ
	δυοῖν δακτ[ύλοιν	πλάτος] πένθ' ἡ-
25	μιποδίων	παλαστῶ-
	ν καὶ	[ἐτέρ]ο;υς : ΙΙΙ :
	μῆκος	παλα]στ-
	ῶν, πλάτος π[έν]θ' ἡμιποδίων	ἐ]τέ[ρ]ου-
	ς; Γ ΙΙΙΙ	ω
30	ων καὶ δέκα	
	συγγραφ	
	ντωιτων	Ι . . ω;σι
	ΙΙΙ τωι	ευ . ων
	εισανο	εὐγων-
35	ιους	ητοεν
	ντωνωνοι	ο . ε
	θος . Ι Λ Ν[.	κα]ι δυοῖ-
	ν δακτύλο[ιν]ς . Ι τά-
	ς συγγραφᾶ[ς] ἐπ;ιγν
40	ητω τῶι	γδ;
	ζων	εμισθ.
	ωσιν οαΓ	ἐπὶ τῇ
	θαλάττ[ηι]ήκον-
	ταου	μῇ ἑλ-
45	αττο[ν	οτατ;
	ογραφασθ	μι]σθο-
	του Λ . ωδ	λί;]θων αν
	ῶν δεδοκι[μασμένων]ἐπ-
	ιμελε	Λ Ι κ-
50	ομιζον	: .
	ι τουτωνω[.	: .
	ν μὴ ὑγιει[ς	: .
	παρὰ τὸ ἔργον	'Ε]παφ[ρ-
	οδίτωι Λ Γ . Λ	: .
55	δραχμάς	Ι ἡ-
	μέραι πα	προ-
	σοφείλη[ι	νό-
	μοις τοῖς	ΝΕΑ;
	της εἰςπρ	ΠΙΠΙ;
60	εσθαι τοῦς	ΣΙ;
	ι ἀποτινέτω	ΠΙΙ;
	ους νόμους	ΟΙ ἐ-
	γγυητήν αὐτο[.	μ[ηδ;

ενὶ μισθώσασθαι;]
 65 . μμέρος ἐπειδὴν τοῦ δὲ λ[οι]ποῦ
 τ]ὸ ἡμισυ ἐπειδὴν

Μικρογράμματον ἀπεδώκαμεν τὸ κείμενον τῆς μακρᾶς ταύτης ἐπιγραφῆς, ἐπειδὴ ἡ ἀθλία καταστάσις τῆς πλακῆς, ἀφ' ἧς τὸ ἀντεγράψαμεν, μεγάλως παρείχετο δυσκολίας εἰς τὴν διὰ κεφαλαίων πιστὴν ἀπόδοσιν τῶν πολλαχῶς βεβλαμμένων ἢ ἀμυδρῶν γραμμάτων καὶ ἔτι πλέον εἰς τὴν δεξιὴν τῆς σχετικῶς ὑπαλλήλου αὐτῶν θέσεως ἐν τοῖς στίχοις, ἀφοῦ τὸ ὅλον δὲν ἐχαράχθη κατὰ τὸ στοιχηδὸν σύστημα τῆς γραφῆς, ἀλλὰ μόνον μέρη τινά, ἄλλα δὲ πλησιάζουσιν εἰς αὐτὸ καὶ ἄλλα τελείως αὐτοῦ ἀπομακρύνονται, ἅτε συμπυκνουμένων ἢ ἀραιουμένων τῶν γραμμάτων, ἅμα δὲ καὶ μεταμειβόντων μέγεθος, καὶ τοι μένοντος τοῦ αὐτοῦ μήκους τῶν στίχων ἀπανταχοῦ¹. Μόνον ἡ διὰ φωτογραφίας ἀπόδοσις τῶν ὁρωμένων ἐπὶ τοῦ λίθου ἠθέληεν εἶναι πιστὴ κατὰ πάντα, καὶ ταύτην ἠθέλομεν προτιμήσῃ, ἂν ἡμεῖς βέβαιοι, ὅτι ἠθέλε τεχνικῶς ἐπιτύχῃ οὕτως, ὥστε νὰ μὴ συγχέῃ καὶ ἀπελπίξῃ τὸν ἀναγνώστην δι' ὑπερμέτρων φωτοσκιάσεων, ὡς πολλαχῶς συμβαίνει. Ἀφοῦ δὲ περὶ τούτου βεβαίαν ἐλπίδα δὲν συνελάβομεν, προέβημεν εἰς τὴν ἐκδοσὶν ὅπως προέβημεν. Ἄλλοι δὲ μεθ' ἡμᾶς ἐκδύται τοῦ λίθου ἃς ποιήσωσι κατὰ τὸ αὐτοῖς δοκοῦν.

Ἡ πλάξ, ἡ ἔχουσα τὰ δοθέντα γράμματα, εὐρέθη τῇ 18 Ἀπριλίου τοῦ ἔτους τούτου, ὡς κάλυμμα κτιστοῦ τάφου τῶν Βυζαντινῶν χρόνων, ἔξωθεν τοῦ ἀναφανέντος προπύλου τοῦ Ἀθηνῶν Ὀλυμπίου. Εἶναι δὲ λίθου πεντελικοῦ, ὅπως ἀκόσμητος, πλάτους τανῦν 0,94, ὕψους 0,71, πάχους 0,10, καὶ ἤτο ποτε ἐπιγεγραμμένη ὅλη ἀμφοτέρως τὰς πλατείας πλευράς, ἀλλὰ δυστυχῶς ἔπαθε πρὸ αἰώνων διττὴν βλάβην. Ἐνῶ ἄνω, ἔνθα ἄρχονται οἱ στίχοι ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, σώζεται κενὸς γραμμάτων τόπος ὡς τεσσάρων στίχων, φανερόντων ὅτι ἐκεῖ εἶναι ἀρτία ἡ πλάξ, κάτω ἐξ ἐναντίας, ἔνθα ὁ τελευταῖος στίχος τῆς πλακῆς, τὰ γράμματα παρουσιάζουσι μόνον τὰ ἄνω αὐτῶν μέρη

¹ Οὕτω λοιπὸν οἱ πλείστοι μὲν στίχοι ἔχουσιν ἀνὰ 76 γράμματα, συναριθμουμένων καὶ τῶν σημείων στιγμῆς, ὅλγοι ἀνὰ 75, 77, 78, εὐρέθησαν δὲ καὶ δύο ἔχοντες ὁ μὲν 89, ὁ δὲ 91 γράμματα.

καὶ ἡ καθ' ὅλον ἐκεῖ τὸ πλάτος φαινομένη ἀπόθραυσσις, οὔσα καὶ κατὰ τι λοξή, ποιεῖ πρόδηλον, ὅτι μέρος σημαντικὸν τῆς ὅλης πλακῆς ἐξέλιπε, πιθανώτατα ἄλλο τόσον, ὅσον εἶναι τὸ σωζόμενον, ἂν πρέπει τις ἐξ ἀναλογίας ἄλλων ὁμοίας ἐπιγραφᾶς ἔχουσιν στηλῶν νὰ κρίνῃ, αἱ ὁποῖαι ἦσαν πάντοτε ἐπιμήκεις καὶ ὅχι ὡς ἡ ἡμετέρα νῦν σχεδὸν τετραγωνος. Ἀλλήν βλάβην μεγαλλιτέραν ἔπαθεν ἡ πλάξ ἐπὶ τῆς ἐτέρας τῶν ἐπιγεγραμμένων πλευρῶν κατὰ ἓνα πολὺ σπάνιον καὶ περιεργὸν τρόπον, νῦν τὸ δευτερον εἰς ἐμὲ ἐκ πείρας γινόμενον γνωστὸν· ἡ ὑποκάτω ἐπιφάνειά τῆς, ἥτοι ἡ βλέπουσά ποτε τὸ κενὸν τοῦ τάφου, διεβρώθη ἐντελῶς ὑπὸ τῶν ἀνιουσῶν ἀτμίδων, καὶ μόνον τὰ ἄκρα αὐτῆς, τὰ ὅποια ἐπὶ τῶν κατὰ μῆκος τοῦ τάφου πλευρικῶν δύο τοίχων ἐστηρίζοντο, διέσωσαν ἐκατέρωθεν γράμματά τινα ὀλιγοστά πάντων σχεδὸν τῶν στίχων, ὅπως φαίνονται ἐν τῇ ἀντιγραφῇ μου ὑπὸ τὸ στοιχεῖον B¹. Αἱ βλάβαι δὲ τῆς ἐπάνω ἐπιφανείας, ἧς τὰ γράμματα ἀπεδόθησαν ὑπὸ τὸ στοιχεῖον A, ἦσαν ἄλλου εἶδους· ἐπικρούσματα πολλὰ τυχαῖα, ἀποτριβαὶ καὶ ῥύπος ἐπικεκολλημένος σκληρότατος, μεταλλικὸς σχεδόν, ὅστις ὅπωςδὴποτε ἀπεμακρύνθη, καὶ δυνατόν ἐγένετο δι' ἀναστροφῆς, ὑπτιάσεως, πάλιν ὀρθώσεως καὶ πλαγιάσεως τῆς βαρείας πλακῆς πρὸς τὸ διάφορον φῶς τῆς ἡμέρας νὰ ἀντιγραφῶσιν οἱ 164 αὐτῆς στίχοι ἐν χρόνῳ σχεδὸν διμήνῳ.

Ἡ οὕτω εἰς φῶς προελθοῦσα ἐπιγραφὴ σημαντικῶς αὐξάνει τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῶν περὶ τὰς Ἑλληνικὰς οἰκοδομὰς ἐπιγραφῶν, ὁποίας ἐν τοῖς τελευταίοις χρόνοις ὅχι ὀλίγας ἀνέδωκεν ἡ ἀρχαιοδριθῆς ἡμῶν πατρίς καὶ ἔξω τῶν Ἀθηνῶν, ἐκ Τεγέας, Ἐρετρίας, Λέσβου, Δήλου, Λεβαδείας, Ἐλευσίνος, Πειραιῶς, Ἐπιδαύρου². Ἀναφέρεται δ' αὕτη εἰς οἰκοδομὴν τινα δημοσίαν ἐν Δήλῳ (ἴδε πλευρᾶς A

¹ Τὸ πρῶτον τοιαύτης διαδρώσεως παράδειγμα ἐπὶ μεγάλης στηλῆς ἴδε ἐν Ἀθηναίου τόμῳ 79 (τοῦ ἔτους 1878) σελ. 87 κ. ἐξ.

² Λατινικὰς τοιαύτας ἐκ Ρώμης ἢ ἄλλοθεν τῆς Ἰταλίας δὲν γνωρίζω σωζομένας, εἰ καὶ οἰκοδομικώτατοι ἐγένοντο οἱ Ρωμαῖοι, καὶ ἔχομεν τοῦ Βιτρούβιου τὸ de architectura σύγγραμμα, τὸ μόνον ἐκ τῆς ἀρχαιότητος τοῦ εἶδους τούτου.

στίχ. 2. 12. 14.) ἀνεγερθεῖσαν κατὰ τὰ μέσα, ὑποθέτω, τοῦ 8^{ου} πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος, ὅτε ἔτι κατεῖχον τὴν νῆσον ἐκείνην οἱ Ἀθηναῖοι πρὶν ἢ τὴν ἀποβάλλωσι μετὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον¹. Εἰς τὸν 8^{ον} αἰῶνα ἄγουσιν ἡμᾶς ἡ ὑγιὴς φρασεολογία, ἡ ὁρθογραφία καὶ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων, εἰ καὶ τὸ χάραγμα τούτων ἐν τισι μάλιστα μέρεσι τῆς Β πλευρᾶς φαίνεται ἀμελέστερον καὶ πως ἰδιοῤῥυθμότερον, ὥστε νὰ ὑποπτεύη τις, ὅτι οὐχὶ ἡ αὐτὴ χεὶρ τὴν ὅλην πλάκα ἐχάραξε, καὶ οὐδὲν θαῦμα, ἂν ἐν τόσῳ ἐκτενεῖ ἐπιγραφὴ συνέβη τοῦτο. Ἐγὼ μάλιστα νομίζω, ὅτι καὶ ἐκτενεστέρα ποτὲ αὕτη συνετέθη ἢ ὥστε νὰ περιληφθῇ ἐν μιᾷ μόνῃ στήλῃ, τῇ νῦν κεκολοσμένη². εἰκάζω δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι οὐδεμία λέξις εὐρίσκεται ἐν τῇ φρασεολογίᾳ τῶν ἀνωτάτω στίχων ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν, ἐμφαίνουσα, ὅτι ἡ ὄντως ἀρχὴ τῆς δημοσίας ταύτης ἐπιγραφῆς ἐκεῖ ποτε ὑπῆρξε διατετυπωμένη³.

Ὡς δὲ ἐν ἀμφιβολίᾳ περὶ τοῦ τίς τῶν δύο πλευρῶν εἶναι ἡ ἡγουμένη καὶ τίς ἡ ἐπομένη, προέταξα ἐν τῇ μεταγραφῇ μου τὴν πληρεστέραν Α, καὶ τιμῆς χάριν καὶ ἐκ λόγων τινῶν ἀχθεῖς, ὧν ἡ ἐνταῦθα κατάλεξις εἶναι περιττή, ἀφοῦ οὐδεὶς αὐτῶν ἐπιβάλλεται πειστικῶς εἰς τὸν καὶ ἄλλως τυχόν ἢ ἐγὼ σκεπτόμενον. Μόνος πειστικὸς λόγος θὰ ἦτο, ἂν ἐν τῇ Β πλευρᾷ, στίχῳ 14^ῳ ἐσώζετο ὁλόκληρον τὸ ὄνομα τοῦ μηνός, ἵνα ἐκ παραβολῆς πρὸς τὸν Βοηδρομιῶνα, τὸν ἀναγινωσκόμενον ἐν στίχῳ 27 τῆς Α πλευρᾶς ἐβλέπομεν, τίνες πράξεις χρονικῶς προηγῆθησαν, ἐπομένως δὲ καὶ ἀνεγράφησαν ἐν τῷ δημοσίῳ τούτῳ ἐγγράφῳ κατὰ τὴν πρέπουσαν σειράν· διότι εἶναι προφανές, ὅτι τὸ ἔγγραφο τοῦτο δὲν εἶναι ἀπλῶς συγγραφὴ ἐργωνίας ὀρίζουσα τὸ τί δεῖ γενέσθαι, ἐξ ὁποίου καὶ ὁπόσου ὕλικου καὶ τὰ περὶ μισθωμάτων, προστίμων καὶ ἐγγυήσεων, ἀλλὰ περιέχει, (καθὼς λ. χ. ὁ «λόγος ἐπιστατῶν Ἐλευσινόθεν» ὁ ἐν Ἐφημ. Ἀρχ. 1883, σελ. 110), καὶ τετελεσμένων ἔργων καὶ ἀναλωμάτων ἀναγραφὴν ἐν ὀρισμέναις χρονικαῖς περιόδοις, κατὰ πρυτανείας δηλαδὴ. Ἀναφέρονται δὲ ἐνταῦθα συγγραφαὶ μὲν δῖς, ἐν Α, στ. 15. Β, στ. 39, συγγραφὴ δὲ τε-

¹ Γνωστὸν δὲ ὅτι ὕστερον πάλιν κατὰ τὸν 8^{ον} πρὸ Χριστοῦ αἰῶνα ἀνεκτίσαντο αὐτήν.

² Τοῦναντίον μάλιστα, τὰ εὐθὺς ἐν τέλει τοῦ α' στίχου τῆς Α πλευρᾶς ἀναγινωσκόμενα «καὶ τὰλλα πάντα ποιήσει κατὰ ταῦτά τοις» κτλ. προδηλῶς εἶναι συνέχεια λόγου μακροῦ προηγμένου.

τράκις, ἐν Α, στ. 16. 18. 19. 21, πλεονάκις δὲ «ἔργον ὃ ἂν ἢ μεμισθωμένος ὁ δεῖνα», ἐξ ὧν πρέπει τις νὰ συμπεράνῃ, ὅτι τμηματικῶς ἐξεδόθη τὸ ἔργον καὶ πρὸς πλείονας τοῦ ἐνὸς ἐργώνας, ἢ, ὡς ἐνταῦθα λέγονται πάντοτε, μισθωτὰς ἐγένοντο συμφωνίαι, ἐξ ὧν μόνου ἐνὸς τὸ ὄνομα διεσώθη, ὄντος ξένου (ἐν Α, στ. 29-30), ἔπονται δ' ἐκεῖ καὶ οἱ ἐγγυηταὶ τοῦ Ἀθηναίου. Ὁ αὐτὸς ξένος μισθωτὴς ἀναγινώσκεται καὶ ἐν Β, στ. 13-14, ἄνευ τῶν ἐγγυητῶν ἐκεῖ¹. Περιεργοτάτη δὲ καὶ πρωτοφανὴς ἐμοὶ φράσις περὶ ἐγγυήσεως ἀναγινώσκεται ἐν Α, στ. 17-18 ἥδε· «τοὺς ἐγγυητὰς καθιστάναι κατὰ Χ· ἀξιόχρεως». Νομίζω, ὅτι ἐρμηνευτέα = κατὰ χιλιάδα δραχμῶν, δηλ. ὅσαι χιλιάδες, τόσοι ἐγγυηταί, ἵνα μὴ ἡ πολιτεία διακινδυνεύῃ περὶ τὴν εἰσπραξίν μεγάλων ποσῶν. Καινοφανὲς δὲ καὶ τὸ ἐν στ. 27 κυρωτικῆς καὶ τὸ ἐν στ. 28 δικαστη(ρ)ιο, ὧν ἡ καθόλου μὲν ἔννοια δὲν εἶναι τόσοσιν δυσξύμβλητος ἐν τῇ θέσει ἐν ἣ εὐρίσκονται, δύσκολος δὲ ἡ περὶ αὐτὰ διὰ λέξεων συμπλήρωσις. Ἀρχιτέκτων ἀναφέρεται ἐν Α, στ. 6 καὶ 11, ἴσως καὶ ἐν στ. 2. ὑπαρχιτέκτων δὲ ἐν στ. 8-9. 13². Ἀρχὴ δὲ ἀνωτέρα, ἥτις πάντα τὰ περὶ τῆς προκειμένης οἰκοδομῆς διοικεῖ, ἐκφαίνεται καινοφανῶς ἐμοὶ ἡ τῶν ραιοποιῶν ἐν στ. 16. 20. Β, στ. 8. ὅχι δὲ ἡ συνήθης ἐν Ἀθῆναις τῶν ἐπιστατῶν, νεωποιοὶ ὅμως εὐρηγνται παρὰ Πολυδεύκει, ἐν ἐπιγραφαῖς δὲ ἄλλων Ἑλληνικῶν πολιτειῶν ρεωποῖται καὶ ραποῖται, ραοποιοὶ δὲ καὶ ραοποιῶδες νόμος ἐν τῇ ἐκ Λεβαδείας ἐπιγραφῇ καὶ ἕτερος αὐτόθι νόμος κατοπτικῶς, νόμοι δὲ ἐν ταύτῃ τῇ ἡμετέρᾳ ἐν Β, 57-58. 62.

Τοσαῦτα περὶ τούτων συντόμως. Ὅποια δὲ τις ἦτο ἡ ἐν Δήλῳ οἰκοδομή, ἂν νὰς ἢ στοὰ ἢ ἄλλο τι, ἄδηλον· ὅτι ὅπως εἶχε παραστάτας καὶ στύλους καὶ ἐπίκρανα, ἐκ διαφόρων στίχων τῆς Α πλευρᾶς ἐξάγεται, ὡς καὶ ὅτι ἦτο μεγάλη τις, ἀφοῦ ἐν μὲν Α, στ. 17 ὀρίζεται χρόνος 8 μηνῶν δι' ἐν, ὑποθέτω, τμηματικῶς δεδομένον ἔργον καὶ ἐν στ. 26 λέγεται ἀνηλωμένον ποσὸν δρ. 4926, ἐν μιᾷ, ὑποθέτω, πρυτανείᾳ, ἐν δὲ στ. 28 ἀναγράφονται λίθοι 667, ὧν τινες λίαν μεγάλοι ὀρίζονται ἐν τέλει τῆς ἐπομένης λεπτομεροῦς ἀπαριθμήσεως. Τοιαύτη δὲ

¹ Ἡ παράλειψις αὐτῇ τῶν ἐγγυητῶν ἦτο εἰς τῶν λόγων, οὓς ὑπελήθην ἀνωτέρῳ ὡς ὑποδεικνύοντας, ὅτι ἐπιτακτέα ἡ Β πλευρά.

² Ἡ λέξις ὑπαρχιτέκτων πρῶτον ἀνεγνωσθῇ ἐν τῇ ἐκ Λεβαδείας ἐπιγραφῇ, ἐν Ἀθηναίου τόμῳ Δ^ο (τοῦ 1875) σελ. 373.

λίθων ἄλλη ἀναγραφή ὑπάρχει καὶ ἐν τῇ Β πλευρᾷ, μόνον βραχυτέρα κατὰ 9 στίχους. Ἄς σημειωθῇ δέ, ὅτι οἱ λίθοι οὐδαμοῦ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ ταύτῃ ὀνομαζόνται ἐκ τόπου τινός, ὡς τοῦτο γίνεται μάλιστα ἐν τῇ Ἑλευσινιακῇ ἐπιγραφῇ, τῇ ἐν Ἑφ. Ἄρχ. 1886, σελ. 186 κ.έξ. ἔνθα μνημονεύονται λίθοι ἐξ Ἀκτῆς, ἐξ Αἰγίνης, Πεντελῆθεν, καὶ Ἑλευσινιακῇ πέτρα. Ἀλλὰ θεωρῶ πιθανόν, ὅτι καὶ οἱ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιγραφῇ λίθοι καὶ ἐν γένει τὸ ὕλικόν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Δῆλον ἐκομίσθησαν (ἴδε Α, στ. 10-13. 58. Β, στ. 43). Καὶ ἐκεῖνα τὰ «τὸν λίθον ἕκαστον δραχμῆς», τὰ ἐν Α, στ. 29 ἀκολουθοῦντα εὐθὺς μετὰ τὸν ἀριθμὸν ΓΗΠΔΠΙ=667, οὐδὲν ἄλλο δηλοῦσιν ἢ ὅτι ἡ κομιδὴ ἢ ὁ ναῦλος εἰς Δῆλον ἦτο μιᾶς δραχμῆς δι' ἕκαστον λίθον μικρὸν ἢ μέγαν¹.

Πολλὰ ἄλλα τῆς ἐπιγραφῆς, δεόμενα ἐπιστάσεως, παραλείποντες, ἰδίως τὰ ἐν τῷ ἄνω μέρει τῆς Α πλευρᾶς ἀτελῶς ἢ καὶ κακῶς παρ' ἡμῶν ἀνεγνωσμένα, ἅπερ ἔμειναν καὶ ἀδιανόητα, ὀφείλομεν ὁμῶς νὰ εἰπωμέν τι περὶ στίξεως, τῆς ἐν αὐτῇ, καὶ περὶ σφαλμάτων, ἃ θεωρητέα ὡς παρὰ τοῦ χαράξαντος τὴν πλάκα γενόμενα. Λοιπὸν πρῶτον τὰ σφάλματα² τοιοῦτο θεωρῶ ἐν Α, στ. 10 τὸ περιττεῦον ΟΥ, πλὴν ἂν τις εἴπῃ, ὅτι θετέον πρὸ αὐτοῦ

ἐν Τ. Ἐν στ. 12 τὸ εἰς ἀντί: ἐς. Περὶ τοῦ ἐν στ. 42 Δ ἤδη ἐλάλησα ἐν τῇ προηγηθείσῃ σημειώσει. Τὴν δίστιγμον στίξιν τοῦ ἀρχετύπου τὴν μεταξὺ τῶν ἀριθμητικῶν γραμμάτων καὶ εἴπου ἀλλαχοῦ, ἐτήρησα ἀκριβῶς· ὅπου δὲ ἐν τοιαύταις χώραις δὲν τὴν βλέπει τις ἐν τῇ μεταγραφῇ μου, ἐκεῖ ἂς πιστεύσῃ, ὅτι καὶ ὁ λίθος δὲν τὴν ἔχει. Ἀλλαχοῦ δὲ τῇ τοῦ λόγου ἐννοίᾳ ἐπικουρῶν ἔθηκα ἐξ ἐμοῦ νεωτερικὰ στίξεως σημεῖα τὸ κόμμα καὶ τὴν ἄνω τελείαν, οὐδέποτε δὲ τὴν τελείαν, διότι ταύτην μετεχειρίσθη κατὰ τὸ κοινὸν ἔθος πρὸς δῆλωσιν τῶν ὄντως ἢ τῶν ἐξ ὑποθέσεως ἐκλιπόντων γραμμάτων, καὶ περὶ τοῦτο ὅση μοι δύναμις ἐσπούδασα νὰ εἶμαι ἀκριβής.

Δύω ἔτι σημειωμάτια περὶ δύο ὀνομάτων ἀνδρῶν. Ὁ ἐν Α, στ. 30 πατήρ ἐγγυητοῦ Πίστων Ἀθμονεύς εἶναι πρόγονος ἢ ἄλλως συγγενῆς τοῦ Πιστωνίδο Ἀθμονέως τοῦ ἐν τῇ Ἑλευσινίᾳ ἐπιγραφῇ, τῇ ἐν Ἑφ. Ἄρχ. 1886, σελ. 186. Τὸ ἐν Β, στ. 53-54 ὄνομα Ἐπαφροδίτου, τὸ τόσον συχνὰ ἐν τοῖς ὕστερον Ἑλληνορῶμαχικοῖς χρόνοις ἐν βιβλίοις τε καὶ ἐπιγραφαῖς ἀπαντῶν, πρῶτον ἴσως ἐδῶ χρονολογικῶς ἐνεφανίσθη.

¹ Ἐν Ἀθήναις, τῇ 13 Ἰουλίου 1887.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΡΜΑΝΟΥΔΗΣ

ΣΚΥΦΟΙ ΒΟΙΩΤΙΚΟΙ ΔΥΟ

(Πίναξ 5)

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1884 ἐξεδώκαμεν ἐν τῇ ἐφημερίδι ταύτῃ δύο σκύφους Βοιωτικούς, ἔχοντας ἐκτύπους παραστάσεις ἐκ τῆς ἀρχαίας ἡρωολογίας

¹ Περιέργα δὲ τὰ περὶ τὸν κατάλογον τῶν λίθων τούτων. Μελετήσας ἐγὼ αὐτόν, ὄντα μετὰ τόσον θαυμαστῆς ποικιλίας μέτρων συντεταγμένον. εἶρον, ὅτι ἐν Α, στ. 42 τὸ ἀριθμητικὸν γράμμα Δ, ὃ μετ' ἐρωτηματικοῦ ἀμφιβολίας ἐνέθηκα ἐν τῇ μεταγραφῇ μου, δύναται καὶ ὡς Γ νὰ ἀναγνωσθῇ. Ἀλλ' εἴτε ἔχαράχθη ποτὲ ὡς Γ εἴτε ὡς Δ, θεωρητέον κατ' ἄμφω ὡς ἡμαρτημένον τυπικῶς· διότι δὲν ἔπρεπε νὰ καταλεχθῶσι χωριστὰ δύο διαφορά ἢ δύο ἴσα ποσὰ λίθων, ἔχοντα τὸ αὐτὸ μήκος καὶ πλάτος, ὅπως γίνεται εὐθὺς ἐκεῖ ἐν τῷ αὐτῷ στίγῳ καὶ τῷ ἐφεξῆς, οὐδαμοῦ δὲ ἄλλοθι· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ συμπροστεθῶσι τὰ δύο ποσὰ λίθων καὶ γίνωσιν ἓν. Ἐν τούτοις μόνον ἂν πιστευθῇ τὸ Δ, ἐκβαίνει ὁ ἀριθμὸς πάντων τῶν ἐπὶ μέρους καταλεχθέντων λίθων ὡς 667, δηλ. αὐτός ὁ ἐν στ. 28 ἀναγεγραμμένος ΓΗΠΔΠΙ σωστότατος.

μετ' ἐξηγήσεων πολυγραμμάτων, καὶ τοὺς ἐθεωρήσαμεν ὡς καινοφανῆ μνημεῖα, ἀνάλογα τῶν ἐκ λίθου ἐκείνων ἢ γύψου πινάκων, ὁποῖος εἶνε ὁ Ἰλιακὸς (tabula Iliaca) καὶ ἄλλοι, ὅσους περιέλαβέ ποτε ὁ O. Jahn ἐν τῷ βιβλίῳ του Griechische Bilderchroniken, Bonn, 1873. Εἴχομεν δὲ τότε εἰπῇ, ὅτι καὶ τρίτον σκύφον ὁμοιον, περιελθόντα εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, ἐμέλλομεν προσεχῶς νὰ ἐκδώσωμεν· ἀλλ' ἀνεβλήθη ὕστερον τὸ πρᾶγμα. Τώρα δέ, ἀφοῦ τὸ Μουσεῖον τῆς Ἑταιρίας ἀπέκτησε νεωστὶ ἐξ ἀγορᾶς καὶ τέταρτον ἄλλον ὁμοιον σκύφον, ὡσαύτως ἐκ Βοιωτίας, ἐκδίδομεν